

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 3 3 A 1 0 1 1 2

ZIMSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Četrtek, 1. februar 2024 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.

Odlomka z navodili za pisanje interpretacije sta na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo, vodeno (1.) ali samostojno (2.). Interpretacija naj obsega najmanj 400 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

1.	2.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiva interpretacija bo ocenjena z 0 točkami. Osnutek interpretacije, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

1. Vodena interpretacija

Mateja Gomboc: BALADA O DREVESU (odlomek)

RANJENA

Obrnila sem se. Za menoj je stala Sofija, ob njej preklast fant iz prve klopi.

»Ti si Ada, ne? Nova?«

»Ja.«

»Jaz sem Sofija.«

»Ja, vem.«

»In jaz sem Patrik.«

»Živijo.«

Obšlo me je veselje. K meni je prišla Sofija. Okoli nje je prej pri oknu stala največja klapa sošolcev. In Patrik. Čeden je bil. Njegove oči so se prijazno smehljale. Sprejeli me bodo, zanimajo se zame. Dobro bo in drugače.

»Midva sva v tem razredu car in carica,« je nadaljeval Patrik. Pogled se mu je v prijaznosti zataknil. Njegove besede so se mi zazdele kot iz nekega drugega jezika. Verjetno se šali. Seveda se, kajti za njunima hrbtoma se je nekaj sošolcev zahajljalo.

To je vendar tako neskončno otročje, car in carica! Pogledala sem Sofijo. Ustnice je imela napete v nasmešek in nepremično je srepela vame.

»O, to pa je lepo! In kdo vaju je postavil za carja?« sem skušala biti tudi sama šaljiva in se začudila svojim besedam, ker sem bila običajno resna in zadržana. Toda danes sem prvi dan v novem razredu. Mora biti drugače. Mora biti dobro.

»In od tebe je odvisno, če se nama boš podredila in nama služila,« je Patrik nadaljeval, kot da me ni slišal. Nobene prijaznosti v očeh več. Izraz na Sofijinem obrazu je ostal negiben kot na sfingi.

»Kako, podredila? In služila? Kaj pa to pomeni?« Nič nisem razumela.

»Če nama boš služila, bo vse v redu.«

To je rekla Sofija. Zdaj, ko je spregovorila in ni bilo več nasmeška, so njene oči hladno prosevale skozme.

»Kje pa še kdo komu služi? Kakšna car in carica?« Verjetno sem naredila napako, sem pomislila. Toda besede so spontano šle iz mene.

»Prav. Kakor veš.«

Obrnila sta se od mene in odšla. Kot kakšna car in carica. Šla sta iz razreda.

Za njima je ostala peščica fantov in deklet in me gledala. Kot trop hijen. Hehet tu, hehet tam.

Obrnila sem se in pogledala Mino. Medtem se je sesedla v stol in gledala nekam v tla. Očitno ves čas, kajti bila je kot prikovana.

»Greš na malico, z mano?« Mora biti dobro, vse mora biti dobro. Dvignila je pogled in počasi, kot brez moči, vstala. Kot bi ji car in carica grozila z življenjem. A vseeno je šla z mano na malico.

Ko sem se vrnila, je bila moja peresnica na mizi polna vode.

Naslednji dan je bila moja torba pod klopjo prazna. Moje knjige, zvezki in pisala so bili vsepovsod po razredu.

Vsaka moja beseda vredna prezira, norčevanja.

Zdaj sem razumela, kaj je pomenilo, da jima moram služiti, če hočem, da bo vse v redu. Če ju ne počastim s svojim služenjem, bom prepuščena hijenam. Brez zaščite.

Knjiga za matematiko uničena. Vsak list prerezan na pol.

Razbita očala, ker mi je pri športni Svit zabrisal žogo naravnost v glavo. Zato sem sicer dobila kontaktne leče in nehala biti očalarka. Toda črepinje so kljub temu ranile opne srca in se zarezale v deblo drevesa.

(Vir: Mateja Gomboc: Balada o drevesu. Dob pri Domžalah: Miš, 2021. 130–131.)

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite problem v odlomku: Čemu Sofija in Patrik nagovorita Ado? Kako se na dogajanje odziva večina sošolcev? Zakaj je Ada razočarana? Citirajte poved, ki najbolje izraža Adino doživljanje nasilnega vedenja sošolcev.
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje mnenje o obnašanju sošolcev v odlomku. Ob primeru iz življenja presodite, ali se mladi ustrezno odzivajo na medvrstniško nasilje.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte slovnična in pravopisna pravila ter slogovno ustreznost.

2. Samostojna interpretacija

Sebastijan Pregelj: V ELVISOVI SOBI (odlomek)

Z babi ni bilo tako. Odšla je samo ona, vse ostalo pa je bilo kot prej. Štedilnik na drva je bil še vedno tam, v njegovi notranjosti je še vedno prasketal ogenj, ki je dišal, kozarci so bili še vedno zloženi na nizkem hladilniku in prekriti s snežno belo krpo, ura v veliki sobi je še vedno tiktakala in glasno bila ob polni uri. Zato sem še dolgo po tistem vsakokrat, ko smo prišli k dedu, vsaj za trenutek pričakoval babi. Če je nisem zagledal pred hišo, ko smo se pripeljali, sem bil prepričan, da bo v kuhinji, in če je ne bo v kuhinji, bo v kratkem prišla iz velike sobe ali shrambe. Veliko časa je minilo, preden sem se privadil, da je ni, in se sprijaznil, da je ne bo. Ampak ostal je deda in z njim vsi dobri občutki, ki so polnili njuno hišo.

Mama še kar joče. Oče jo še kar drži za roko.

Spomnim se, kako je bilo nazadnje pri dedu. Od takrat sploh ni tako dolgo. Zdel se mi je bled in šibak. Ampak deda je tisti dan večkrat ponovil, da ima dobre izvide in da ni razlogov za skrb. Če koga zanima, so v mapi na hladilniku, je kazal s pokrčenim prstom in se smehljajal. Leta so tu, je rekel. Ne morem biti vedno bolj zdrav in imeti vsak dan več moči! Zdravnik pravi, da sem v odlični formi! Laže, kot zajec teče, se je hihital. Vem, da nisem. Ampak za svoja leta sem dobro in nič mi ne manjka. Imam vse, kar potrebujem, in še več. Le utrudim se hitreje kot prej. Lani sem drva nasekal sam, letos jih nisem mogel, je odkimal. Še najrajši sedim na soncu pred hišo. Če sem notri, me zebe. Tudi mojega očeta je na stara leta ves čas zeбло. Sredi poletja je imel ogrnjeno jopo in na glavi klobuk. Pa me pogledjte zdaj! Sem kaj drugačen?

Oče in mama, strici in tete, vsi so govorili drug čez drugega, glasno in kar nekaj, kot bi hoteli zamotiti deda. Šli so mi na živce, ker ga ni nihče poslušal. Mogoče nam je deda tisti dan hotel kaj povedati, a ni imel priložnosti. Zdaj je, kar je. Malo pred drugo ponoči je odšel in se ne bo več vrnil.

Skozi misli mi švigajo zgodbe, ki mi jih je tako rad pripovedoval. Koliko zgodb! Dedu resda ni bil dober pripovedovalec. Govoril je počasi in včasih je pripoved zastala, ker je iskal besedo ali se kakšne podrobnosti ni mogel spomniti. Potem je tako dolgo premišljeval, da nazadnje, ko se je spomnil in povedal, nisem več vedel, o čem sploh govori. Ampak deda je imel poseben žar. Žar, zaradi katerega pevec ne potrebuje posluha in glasbenik ne uglašene glasbila, da bi prevzel poslušalca.

Dedu nikoli ni zmanjkalo zgodb, jaz pa sem bil edini, ki jih je rad poslušal. Pomislil, da jih moram zapisati. Zapisati moram vse zgodbe, ki mi jih je povedal, in potem prositi še mamo, naj pove tiste, ki jih je pripovedoval njej, če se jih spomni. Edino tako se bodo ohranili dedovi spomini in z njimi naš deda. V nasprotnem bodo najprej izginili njegovi spomini, kmalu pa še spomin nanj. In tega me je strah.

(Vir: Sebastijan Pregelj: V Elvisovi sobi. Novo mesto: Goga, 2019. 325–326.)

NAVODILA

Opreделите odlomek glede na **književno zvrst** in ga **povzemite**. **Izberite problem** oziroma prvino odlomka in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku in na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

P 2 3 3 A 1 0 1 1 2 0 6

A series of horizontal lines for writing, consisting of 25 evenly spaced lines across the page.

Prazna stran